

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
22/6356 - CEF

Dato
19.12.2022

Dokument 8: 50 S (2022–2023) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Seher Aydar og Tobias Drevland Lund om reversering av botidskrav og bedre vern mot partnervold

Jeg viser til brev 1. desember d.å. fra Kommunal- og forvaltningskomiteen, hvor det bes om min vurdering av forslaget i Dokument 8: 50 S (2022–2023) *Representantforslag fra stortingsrepresentantene Seher Aydar og Tobias Drevland Lund om reversering av botidskrav og bedre vern mot partnervold*. Forslaget lyder som følger:

1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om reversering av botidskravet for permanent oppholdstillatelse fra fem år til tre år.
2. Stortinget ber regjeringen sikre at kvinner som har kommet til Norge på familiegjennforening, og som anmelder eller varsler om partnervold, gis fritak fra botidskravet og sikres opphold i Norge på selvstendig grunnlag.

Ad forslag 1 – reversering av botidskravet for permanent oppholdstillatelse fra fem til tre år

Da botidskravet ble økt fra tre til fem år i 2020 for flyktninger, utlendinger med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og utlendinger som har fått familieinnvandring med disse, var endringen begrunnet i at det ble ansett som rimelig å stille krav til tilknytning til Norge før man ga en varig tillatelse til opphold her. Det ble vist til at tre års oppholdstid ga en begrenset tilknytning til Norge, og at en flyktning ikke har krav på videre beskyttelse her dersom beskyttelsesbehovet faller bort og

flyktningen kan returnere til sitt hjemland og leve trygt der, uten fare for forfølgelse eller andre alvorlige overgrep. Det ble videre understreket at det i alle saker skal gjøres en individuell vurdering av om det er andre hensyn som tilsier at personen eller familien bør få bli, f.eks. hensyn til barnets beste og dets tilknytning til riket.

Lovendringen har nå virket i omtrent to år. Dette er kort tid. Jeg mener det er uheldig å foreta hyppige skifter mellom ulike løsninger i regelverket. Det vil skape en uryddig rettstilstand hvis tidligere lovvedtak skal reverseres hver gang det parlamentariske grunnlaget i Stortinget endres. Jeg mener derfor det bør være en relativt høy terskel for å gjøre dette når en lovendring først er vedtatt.

Siden pandemien brøt ut, har det vært lave ankomsttall til Norge for flyktninger fra andre land enn Ukraina. Tallene viser imidlertid at ankomstene er stigende. Det kan komme langt flere asylsøkere til Europa og Norge i fremtiden. I en slik situasjon mener jeg det vil kunne gi en uheldig signaleffekt dersom Norge velger å foreta en slik oppmyking i regelverket for flyktninger.

På bakgrunn av ovennevnte fraråder jeg å reversere botidskravet for permanent oppholdstillatelse fra fem til tre år.

Ad forslag 2 – mishandlingsbestemmelsen

I henhold til utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b (den såkalte «mishandlingsbestemmelsen») har personer som har fått oppholdstillatelse som ektefelle eller samboer, etter søknad *rett* til fortsatt opphold etter et samlivsbrudd dersom de har opplevd mishandling i samlivet.

For at en tillatelse etter § 53 første ledd bokstav b skal gis, må mishandlingen sannsynliggjøres. Det stilles ikke strenge krav til sannsynliggjøringen. Det stilles heller ikke dokumentasjonskrav. Søkeren innkalles til å møte personlig for å opplyse saken. Søkerens forklaring om mishandling skal legges til grunn, med mindre det foreligger klare holdepunkter for å anta at denne ikke er riktig.

Det er viktig at regelverk og praksis er så forutsigbart som mulig for å unngå at utlendinger som utsettes for mishandling, opplever den selvstendige oppholdstillatelsen som et så usikkert handlingsalternativ at de i stedet velger å bli i et forhold med mishandling. Samtidig er det viktig å erkjenne at mishandlingsbestemmelsen har et potensial for misbruk. Jeg mener derfor det er riktig at utlendingsforvaltningen skal foreta en selvstendig vurdering av om mishandlingen er sannsynliggjort, og at det ikke bør være tilstrekkelig at søkeren har anmeldt eller varslet om partnervold. Jeg gjentar at det ikke stilles strenge krav til sannsynliggjøring i disse sakene; hovedregelen er at søkerens forklaring skal legges til grunn.

Tall fra UDI viser også at de fleste som søker om opphold på selvstendig grunnlag, får innvilget søknaden sin. Fra 2016 til 2021 har innvilgelsesprosenten i snitt ligget på over

70 prosent. Tabellen nedenfor viser vedtak etter utlendingsloven § 53 første ledd bokstav b, kun førstegangs tillatelser (ikke fornyelser) for perioden 2016 t.o.m. 2021:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Innvilgelser	73	51	68	69	78	55
Avslag	19	43	28	13	14	28
Totalt	92	94	96	82	92	83
Innvilgelsesprosent	79 %	54 %	71 %	84 %	85 %	66 %

Merknad: Tabellen viser vedtak i UDI og UNE. Tabellen er et uttrekk for hele perioden under ett, slik at kun det siste vedtaket i en sak vises. Dette innebærer at en person som eksempelvis har fått avslag i UDI i 2016, men hvor saken omgjøres i UNE i 2017, kun vises i tabellen som innvilgelse i 2017. En person som har fått et avslag av UDI i 2021 og vedtaket er påklaget, men ikke behandlet av UNE, vises som avslag i 2021.

Når det er sagt, understreker jeg likevel at jeg alltid vil vurdere om det er mulig å tydeliggjøre regelverket ytterligere for å gjøre det mer forutsigbart for brukerne, uten at dette går på bekostning av andre viktige hensyn, som f.eks. kontrollhensyn. Forutsigbarhet for brukerne er, som nevnt, spesielt viktig når det gjelder mishandlingsbestemmelsen.

For øvrig viser jeg til innsatsen Regjeringen ellers gjør for voldsutsatte kvinner. Vi har under utarbeidelse en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Opptrappingsplanen vil ta arbeidet mot vold og overgrep ett steg videre, styrke innsatsen og adressere gjenstående utfordringer. Tiltakene i den eksisterende handlingsplanen for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner (2021–2024) «Frihet fra vold» videreføres inntil opptrappingsplanen foreligger, for å sikre kontinuitet i arbeidet.

Med hilsen

Emilie Mehl